

а й для організації комплексу спеціалізованих заходів ресоціалізації, передусім – цільового використання психотерапевтичних методів (групових та індивідуальних). Лише після завершення психокорекції таких осіб можна переводити до звичайних установ виконання покарань або ж звільняти, якщо термін позбавлення волі вичерпано.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Юридическая психология. Хрестоматия / сост.: В. В. Романов, Е. В. Романова. – М. : Юристъ, 2000. – 448 с.
2. Энциклопедия юридической психологии. – М. : ЮНИТИ, 2003. – 607 с.
3. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України / відп. ред. С.С. Яценко. – 2-ге вид. – Київ : А.С.К., 2003. – 976 с.

Калиновський Богдан Валерійович,
завідувач кафедри конституційного
права та прав людини Національної
академії внутрішніх справ, доктор
юридичних наук, доцент

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ МІСЦЕВОЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

У науковій літературі зазначено, що методологія науки, методологія юриспруденції та методологія окремих юридичних наук співвідносяться як загальне, особливе й одиначне, тому кожна юридична дисципліна трансформує загальнонаукові методи, поняття і системи знань згідно з властивостями домінуючих методів і сутності свого предмета. Методологія – це складний багатоступеневий процес пізнання, а отже, у цьому сенсі варто послуговуватися формулюванням «методологічні принципи науки».

На особливості методології дослідження конституційно-правових засад функціонування та розвитку місцевої публічної влади в Україні впливають: 1) комплексний характер дослідження, який визначається тим, що категорія і явище «місцева публічна влада» є інтегративною категорією влади місцевого самоврядування та державної виконавчої влади на

місцях; 2) знаходження об'єкта дослідження на межі декількох як юридичних, так і неюридичних наук (конституційного, міжнародного, муніципального, адміністративного права, державного управління, політології); 3) специфіка предмета дослідження – загальні закономірності розвитку національної системи місцевої публічної влади в умовах європейської інтеграції, а також шляхи і засоби оптимізації її функціонування та розвитку; 4) необхідність забезпечення обґрунтованості результатів дослідження й можливостей використання його висновків і пропозицій для проведення конституційної, муніципальної та адміністративно-територіальної реформ.

Наукове дослідження будь-якого державно-правового явища, передусім конституційно-правового, зокрема місцевої публічної влади, вимагає розроблення та обґрунтування комплексу відповідних методологічних підходів і прийомів щодо його вивчення. Це має забезпечити його комплексність і всебічність, достовірність та повноту одержаних наукових результатів, послідовність й організованість наукового дослідження загалом.

Методологію дослідження конституційно-правових засад функціонування та розвитку місцевої публічної влади слід розуміти як систему предметно зумовлених філософсько-світоглядних підходів, принципів, загальнонаукових і спеціально-наукових методів, способів (прийомів) і засобів, які зумовлюють комплексний характер осмислення предмета дослідження та опису його результатів.

З огляду на новітній етап конституційно-правової реформи, сучасна юридична наука постійно здійснює пошук оптимального й універсального методологічного інструментарію пізнання правової дійсності, тому це вчення не втрачає актуальності серед напрямів конституційно-правових досліджень. У зв'язку із цим зазначимо певні важливі методологічні положення, розроблені в цій галузі юридичної науки.

Загалом усі методи наукового пізнання створюють оптимальне уявлення про певні аспекти організації та функціонування місцевої публічної влади. Використання різноманітних методологічних засобів дає змогу різнобічно досліджувати діяльність місцевої публічної влади, простежити

вплив конституційних норм, міжнародно-правових і локальних актів на систему місцевої публічної влади.

Отже, обрана як предмет дослідження проблема місцевої публічної влади в Україні визначає потребу обґрунтування її теоретичних і прикладних аспектів. Ця проблема є досить складною, має комплексний характер і порушує низку ключових питань, для вирішення яких потрібно застосовувати міждисциплінарні, системні та комплексні методи. Міждисциплінарний характер, багатогранність і складність цієї наукової проблеми зумовлюють необхідність її вивчення з використанням методів різних рівнів методології юридичних наук. Окрім того, важливе значення має аналізу не лише об'єкта дослідження, а й становлення та розвитку знань про нього.

Вертикальна структура методології наукового дослідження передбачає такі рівні: світоглядно-філософський, на якому визначаються основні напрями та загальні принципи пізнання предмета дослідження; загальнонауковий, що відображає дослідження об'єктів, які охоплює предмет; конкретно-науковий, що акцентується на юридичній науці, розглядає предмет як явище правової дійсності; спеціально-науковий, де вивчають окремі властивості об'єкта (предмета). Таким чином, місцева публічна влада в Україні, її конституційно-правові засади функціонування та розвитку досліджені комплексно як складне явище конституційно-правової дійсності, з огляду на сучасні методологічні досягнення, що ґрунтуються на відмові від догматизму та забезпеченні принципу об'єктивізму.

Підсумовуючи матеріал про методологію дослідження конституційно-правових засад функціонування та розвитку місцевої публічної влади в Україні, слід акцентувати увагу на тому, що вдосконалення потребує методологія наукових конституційно-правових і муніципально-правових досліджень щодо адаптації та узгодження загальнонаукової, конкретно-наукової, спеціально-наукової (конституційної та муніципальної) методології стосовно предмета дослідження.

Методологія конституційно-правових досліджень є важливим питанням, без вирішення якого неможливо рухатися в напрямі пізнання конституційно-правових засад функціонування та розвитку місцевої публічної влади в Україні й ефективно

розв'язати проблему безпосередньої науково-теоретичної і практично-прикладної діяльності з удосконалення їх засад.

Камінська Наталія Василівна,
професор кафедри конституційного
права та прав людини Національної
академії внутрішніх справ, доктор
юридичних наук, професор

БАГАТОАСПЕКТНІСТЬ МЕТОДОЛОГІЧНОГО ПІДГРУНТЯ ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Необхідним у процесі вивчення системи місцевого самоврядування в Україні, так само як і європейської системи місцевого та регіонального самоврядування, їхніх структурних елементів є, насамперед, дослідження методологічних засад. Методологія є каталізатором прогресу будь-якої наукової галузі чи системи. Дослідники, застосовуючи синтетичні методи під час наукового пошуку, збагачують науковий інструментарій, формуючи міждисциплінарні підходи до вивчення об'єкта і предмета, що створює власну унікальну методологію. Цей процес не оминув дослідження систем місцевого самоврядування національного й наднаціонального рівнів.

Система місцевого самоврядування України та європейська система місцевого і регіонального самоврядування є об'єктом правового регулювання відповідних галузей муніципального права України та європейського муніципального права. Це зумовлює багатоаспектність методологічного підґрунтя дослідження систем місцевого самоврядування, їхніх принципів, суб'єктів, інститутів тощо.

Поряд із загальнонауковими методами пізнання, очевидним є використання таких спеціально-наукових методів, як:

1) системний і структурно-функціональний – для з'ясування елементів і механізмів реалізації систем місцевого самоврядування, виявлення особливостей структурних елементів правових систем України, Ради Європи, правової системи Європейського Союзу, європейського муніципального права;

2) порівняльно-правовий, чи компаративний, – для порівняння організаційних і функціональних характеристик органів місцевого та регіонального самоврядування